

Het werk van Henk Becker

Grondlegger van het Nederlandse generatieonderzoek

In 1946 emigreert Henk Becker (1933, Greifswald, Duitsland) naar Nederland. Hij behaalt in 1958 aan de Universiteit Leiden zijn doctoraal examen in de sociologie. In 1968 promoveert Becker als socioloog, aan de Nederlandse Economische Hogeschool (nu Erasmus Universiteit Rotterdam). Hij wordt in datzelfde jaar hoogleraar sociologie aan de Universiteit Utrecht. In 1996 wordt Becker benoemd tot Ridder in de Orde van de Nederlandse Leeuw, in 1998 gaat hij met emeritaat en zet hij zijn wetenschappelijk werk voort in deeltijd.

FOTO SUZANNE LIEM

Geboren tussen 1970 en 1980? Dan had u later als volwassene dankzij het economisch herstel in het midden van de jaren tachtig waarschijnlijk een goede uitgangspositie op de arbeidsmarkt – aldus Henk Becker. Kwam u tussen 1955 en 1970 ter wereld? Dan bent u waarschijnlijk gewend te leven in onzekerheid: door de economische recessie vanaf mid-jaren zeventig kwam u niet aan een (vaste) baan. De Utrechtse emeritus hoogleraar sociologie deelde ons allemaal in.

Nadat Becker in 1985 voor het eerst over zijn generatietheorie publiceerde in de academische wereld, maakte het grote publiek in 1992 kennis met zijn indeling in geboortecohorten. Beckers *Generaties en hun kansen* werd een standaardwerk. Waarom de een wel maatschappelijk succesvol is en de ander niet: Becker kwam met het antwoord. Op de achterflap: “De tijd waarin men geboren is, dus de generatie waartoe men behoort, lijkt doorslaggevend voor de kansen die men krijgt.”

Inspiratiebron

Journalist Tom-Jan Meeus schreef in maart 2013 in NRC Handelsblad: “De invloed van Becker was enorm: veel media, ook deze krant (en ikzelf), vielen voor deze overzichtelijke indeling. Het lag zo voor de hand, het was zo aantrekkelijk: als je pech had lag het niet aan jezelf, maar aan de generatie waarin je opgroeide. Of aan andere generaties die jouw kansen naar de knoppen hielden.”

“De grootste bijdrage van Becker is dat hij, vooral in Nederland, het thema generaties onder de aandacht heeft gebracht”, zegt Andries van den Broek, senior onderzoeker bij het Sociaal en Cultureel Planbureau die gepromoveerd is op een studie over de sociologische betekenis van generaties. Becker was voor hem – en voor vele andere wetenschappers – een inspiratiebron. “Inhoudelijk bestaat zijn bijdrage uit een poging om de

theorie van de Hongaarse socioloog Karl Mannheim (1893-1947) over generaties op de Nederlandse samenleving toe te passen en concreet te maken.”

Becker opent zijn helder geschreven *Generaties en hun kansen* met een citaat van filosoof Johann Wolfgang von Goethe: “Ein jeder, nur zehn Jahre früher oder später geboren, dürfte, was seine eigene Bildung und die Wirkung nach aussen betrifft, ein ganz anderer geworden sein. (Eenieder kan, afhankelijk van tien jaar eerder of later geboren worden, een heel ander mens worden, wat zijn eigen vorming en maatschappelijk succes betreft).” Daarna geeft Becker een persoonlijk voorbeeld: “Ik ben in 1933 geboren. In 1959, twee jaar voor mijn afstuderen, kreeg ik een baan die eigenlijk voor een afgestudeerd socioloog bestemd was. Na twee jaar werd mijn contract in een vaste aanstelling omgezet. Ik was dertig toen ik een eigen huis kon kopen. Op mijn vijfendertigste werd ik tot hoogleraar benoemd.” Becker wilde ermee zeggen: hij trof het, in tegenstelling tot de jonge academici waarmee hij in de jaren tachtig samenwerkte. “Het waren de jaren van de grote universitaire bezuinigingen.”

Toetsen

Nog altijd heeft Beckers generatie-indeling status. Onderzoekers maken gebruik van zijn theorie, journalisten noemen geïnterviewden een representant van die-of-die-Becker-generatie, en zoek op Wikipedia naar de sociologische betekenis van generaties: de hoofdrol is voor Becker.

Tegelijkertijd is er al jaren kritiek, bijvoorbeeld van SCP-onderzoeker Van den Broek. Volgens hem is er te weinig empirisch bewijs voor de juistheid van Beckers generatietypologie. Van den Broek: “Waar Mannheim voorzichtig sprak van de mogelijkheid dat zich gene-

Boeken van Henk Becker

- *Generaties en hun kansen*. Amsterdam: Meulenhoff, 1992.
- *De toekomst van de verloren generatie*. Amsterdam: Meulenhoff, 1997.
- *Generaties van geluksvogels en pechvogels. Strategieën voor assertief opgroeien, actief ouder worden en inter-generationale solidariteit tot 2030*. Amsterdam: Dutch University Press, 2012.

De generatie-indeling van Henk Becker

- *Vooroorlogse Generatie (geboren tussen 1910-1930)*
- *Stille Generatie (1930-1940)*
- *Protestgeneratie (1940-1955)*
- *Verloren Generatie (1955-1970)*
- *Pragmatische Generatie (1970-1980)*

Het denken in generaties is gemeengoed geworden. Generaties na 1970 zijn getypeerd als Generatie X, de Millennium-generatie en de Grenzeloze Generatie.

raties zouden kunnen aftekenen, leek Becker stilaan steeds meer in het door hem ontwikkelde patroon te gaan geloven.”

Manfred te Grotenhuis, als statisticus verbonden aan de afdeling sociologie van de Radboud Universiteit in Nijmegen: “Het is statistisch gezien arbitrair waar precies de scheidlijnen tussen de generaties worden getrokken. Daardoor kan de indeling naar generaties en de beschrijving daarvan niet streng wetenschappelijk worden getoetst.”

Maar buiten kijf staat dat Becker dankzij zijn generatietypologie nog altijd een voorname rol vervult binnen de nationale én internationale wetenschappelijke wereld. Ook springen zijn werklust en betrokkenheid bij de samenleving in het oog. Nadat hij in 1998 met emeritaat ging, bleef hij in deeltijd aan de Universiteit Utrecht verbonden en deed hij onderzoek naar mogelijkheden om de kosten van de vergrijzing eerlijk tussen ouderen en jongeren te verdelen. <

Interview met Henk Beckers: www.4en5mei.nl/onderzoek/uitgelicht/jaargang_2_nummer_1_2013